

اعتیاد و سلامت اجتماعی

دکتر محمد امیری^۱، احمد خسروی^۲، رضا رضانی دیل^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی شاهرود- دانشکده بهداشت- دکترای مدیریت خدمات بهداشتی درمانی. ۲- دانشگاه علوم پزشکی شاهرود- مرکز تحقیقات علوم رفتاری و اجتماعی در سلامت- عضو هیأت علمی. ۳- دانشگاه علوم پزشکی شاهرود- دانشجوی کارشناسی بهداشت عمومی.

چکیده

مقدمه: سوء مصرف و وابستگی به مواد مخدر، یکی از معضلات و نگرانی‌های عمده جهان امروز و عامل بازدارنده رشد و شکوفایی جامعه است. پژوهش حاضر با هدف تعیین الگوی سوء مصرف مواد مخدر و فراوانی رفتارهای پرخطر در مراجعین به مراکز DIC و MMT شهرستان شاهرود انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش از نوع مطالعات توصیفی- مقطعی و کاربردی می‌باشد. در این مطالعه پرسش‌نامه‌ای مشتمل بر ۱۰ سؤال عمومی و ۳۲ سؤال اختصاصی در خصوص اعتیاد و رفتارهای پرخطر استفاده شد. داده‌ها از طریق مصاحبه و بررسی پرونده افراد تحت درمان در مراکز DIC و MMT استخراج شد. داده‌ها پس از کدگذاری، وارد نرم-افزار SPSS شده و مورد تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سنی افراد مورد مطالعه ۳۴/۸ بود. ۹۷/۵٪ افراد مرد بودند. ۹۲/۷٪ در شهر و ۷/۳٪ ساکن روستا بودند. تدخین ۴۴/۴٪، طریقه مصرف مواد مخدر در افراد مورد مطالعه قبل از مراجعه به مراکز DIC و MMT بوده و پس از آن خوردن (۲۵/۷٪) و تزریق (۱۲/۷٪) در رده‌های بعدی می‌باشند. کراک بیش‌ترین ماده مخدر مورد استفاده در افراد مورد مطالعه قبل از مراجعه به مراکز بوده و پس از آن تریاک و شیره در رده‌های بعدی قرار داشتند. در این افراد مواد زیر به ترتیب در طی مدت زمان اعتیاد تجربه شده‌اند: تریاک (۳۱۳ مورد) ۸۸/۴۲٪، شیره (۲۳۲ مورد) ۶۵/۵۴٪، کراک (۱۷۰ مورد) ۴۸/۰۲٪، الکل (۱۰۷ مورد) ۳۰/۲۳٪، حشیش (۷۰ مورد) ۱۹/۷۷٪، هروئین (۵۹ مورد) ۱۶/۶۷٪ و سایر مواد (۲۳ مورد) ۶/۵۰٪ بود. بین طریقه مصرف با جنس، تحصیلات، شغل و وضعیت تأهل رابطه معناداری مشاهده نگردید ولی با محل سکونت (P=۰/۰۱۴)، درآمد (P=۰/۰۰۳)، سابقه مصرف سیگار (P=۰/۰۰۱) رابطه معناداری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: با عنایت به پایین بودن سن شروع سیگار، وجود بسیاری از رفتارهای پرخطر در افراد، وجود سابقه اعتیاد در حدود نیمی از خانواده‌های افراد مورد مطالعه توجه بیش‌تر به این گروه و تدوین قوانین راهبردی و افزایش مراکز ارایه خدمت و آموزش مهارت‌های زندگی در مدرسه، خانواده و اجتماع می‌تواند کمک شایانی به پیشگیری از عواقب ویرانگر اعتیاد نماید.

واژگان کلیدی: مواد مخدر، رفتارهای پرخطر، متادون، مراکز درمان نگهدارنده با متادون، مراکز گذری.

شماره پوستر: ۱۱۵